

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ**

Голова приймальної комісії
Ректор _____ С.Ф. Марова
«12» березня 2020р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступу на навчання
на базі диплома молодшого спеціаліста
для здобуття вищої освіти за освітнім ступенем
«БАКАЛАВР»
галузі знань **23 «Соціальна робота»**
спеціальності **231 «Соціальна робота»**

Затверджено на засіданні
приймальної комісії.
Протокол № 4 від 10.03. 2020р.

Маріуполь-2020

Програма фахового вступного випробування для вступу на навчання на базі диплома молодшого спеціаліста для здобуття вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» галузі знань 23 «Соціальна робота» спеціальності 231 «Соціальна робота»

Укладач:

к.пед. н., доцент

Николаєва В.І.

Зав.кафедри

к. і. н., доцент

Никифороенко Н.О.

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри соціології управління, протокол № 7 від 21.02.2020 р.

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Періодизація розвитку соціальної роботи.

Світові історичні корені соціальної роботи. Інституційні засади становлення та розвитку соціальної роботи. Історія соціальної роботи в Європі та Америці.

Тема 2. Основні стратегії розвитку сучасної соціальної роботи.

Міжнародні моделі соціальної роботи у зарубіжних країнах. Соціальна робота в США. Соціальна робота у Німеччині. Соціальна робота у Норвегії.

Тема 3. Соціальна робота як вид суспільної діяльності.

Соціальна робота як різновид професійної діяльності. Суб'єкти соціальної роботи. Об'єкти соціальної роботи. Функції соціальної роботи. Закономірності та принципи соціальної роботи. Нормативно-правова база соціальної роботи. Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи в Україні.

Тема 4. Основні поняття і категорії соціальної роботи.

Історичні етапи еволюції теоретичного знання в галузі соціальної роботи. Сучасні теоретичні концепції соціальної роботи. Групи понять та категорій соціальної роботи. Соціальне середовище як необхідна умова соціалізації особистості.

Тема 5. Особистісно-професійні характеристики соціального працівника.

Вимоги до рівня знань та умінь соціального працівника. Особистісні якості соціального працівника. Сфери діяльності та функції соціального працівника. Етика соціального працівника.

Тема 6. Зміст та організація соціальної роботи.

Характеристика категорій клієнтів соціальної роботи. Методи і форми соціальної роботи. Управління та менеджмент у соціальній роботі.

Тема 7. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів.

Соціальна робота з сім'єю. Соціальна робота з клієнтами різного віку. Соціальна робота з представниками проблемних груп. Соціальна робота з жінками.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Лукашевич М. П., Семигіна Т.В. Соціальна робота (теорія та практика) : підруч. для студ. вищ. навч. закл. К. : Каравела, 2011. 368 с.
2. Лукашевич М. П., Мигович І. І. Теорія і методи соціальної роботи : навч. посіб. К.: МАУП, 2003. 168 с.

3. Теоретико-методичні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи : навч.-метод. посіб. / С. Я. Харченко та ін. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2016. 433 с
4. Словник-довідник для соціальних педагогів та соціальних працівників / за заг. ред. А.Й.Капської, І.М.Пінчук, С.В. Толстоухової. К. : 2000. 260 с.
5. Соціальна робота в Україні : навч. посібник / І.Д. Зверева, О.В. Безпалько, С.Я. Харченко та ін.; за заг. ред. І.Д. Зверєвої, Г.М. Лактіонової. К. : Центр навч. літ-ри, 2004. 256 с.
6. Соціальна робота: Підручник / В. А. Поліщук, О. П. Бартош-Пічкар, Н. М. Горішна, Г. В. Лещук, О. Ю. Пришляк; за ред. Н. Г. Ничкало. Тернопіль: ВАТ «ТВПК Збруч» 2010. 330 с
7. Соціальна робота в Україні: теорія і практика / за ред. А.Я. Ходорчук. К. : ДЦССМ. 272 с.
8. Теорії і методи соціальної роботи : підруч. для студентів вищих навчальних закладів / За ред. Т.В.Семигіної, І.І. Миговича. К. : Академвидав, 2005. 328 с.
9. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за заг. ред проф. І.Д.Зверєвої. Київ Сімферополь : Універсум, 2012. 536 с.
10. Соціальна робота: в 3 ч. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2004. Ч. 1: Основи соціальної роботи / Н.Б. Бондаренко, І.М. Грига, Н.В. Кабаченко та ін.; за ред. Т. Семигіної, І. Григи. 2004. 178 с.
11. Тюття Л.Т., Іванова І.Б. Соціальна робота (теорія і практика) : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. К.: ВМУРОЛ «Україна», 2004. 408 с.

ІСТОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Соціальна робота у державах Стародавнього Сходу.

Поняття філантропії. Характерні риси філантропічного періоду. Благодійність у державах Стародавнього Сходу. Організація соціальної підтримки у Давньому Єгипті, Вавилоні, Індії та Китаї. Поява перших правових документів із відображенням соціальної допомоги. Закони царя Хамурапі, виявлення уявлень про допомогу та справедливість.

Тема 2.Благодійність і милосердя.

Релігійні вірування про виховання моральних якостей та благодійність. Характеристика правил, що витікають із основного принципу служіння ближньому. Виникнення християнського виховання, його головні риси.

Тема 3. Форми соціальної допомоги у стародавніх слов'ян

Формування гуманістичних традицій у давніх слов'ян. Основні чинники виникнення моральних форм поведінки та рис народного характеру. Форми соціальної допомоги. Характеристика культових, общинно-родових та господарських форм допомоги.

Тема 4. Основні тенденції благодійності в Київській Русі.

Княжа підтримка і захист. Виникнення періоду суспільної (общинно-родової, церковної) благодійності. Вплив християнізації слов'янського світу на характер, форми допомоги та підтримки.

Тема 5. Формування християнської концепції допомоги.

Поява законодавчих актів, що регулюють відносини щодо підтримки вразливих категорій населення. Основні форми та найважливіші риси княжої благодійності. Церковно-монастирська форма опіки. Формування монастирської системи. Парафіяльна допомога нужденним.

Тема 6. Християнська церква як перший соціальний інститут

Християнська церква як перший соціальний інститут. Характеристика середньовічної концепції бідності. Перші церковні документи про благодійність та опіку. Організація та фінансування інститутів допомоги. Роль чернечих орденів у реалізації ідей милосердя і допомоги ближньому.

Тема 7. Особливості соціальної роботи в період Українського Відродження.

Особливості соціальної роботи в епоху Українського Відродження. Характеристика періоду церковно-державної благодійності. Громадська допомога на селі. Церковні братства як специфічний різновид громад.

Філантропічні функції братств України та їх продовження у братських школах. Історичні аспекти братської організації. Статути та функції братств. Формування моральних якостей у братських школах.

Тема 8. Державна благодійність у другій пол. XVIII – першій пол. XIX.

Головні етапи адміністративної системи допомоги нужденним. Система соціального захисту. Створення приказів суспільної опіки, їх функції, система фінансування. Структура інститутів допомоги. Союз із громадськими благодійними організаціями. Запровадження нових інститутів суспільної опіки: будинків для душевнохворих, закладів для сліпих, будинків для інвалідів і т.д.

Тема 9. Суспільна опіка на території України у першій пол. XIX ст. Соціальна допомога на західноукраїнських землях. Благодійність та опіка над вразливими верствами населення на територіях, підвладних Російській імперії. Діяльність церкви і монастирів у справі соціальної опіки.

Тема 10. Соціальна допомога в роки другої світової війни та повоєнний час.

Соціальна допомога в роки Другої світової війни. Допомога евакуйованому населенню. Діяльність Червоного хреста України. Соціальна допомога у повоєнний час.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вступ до соціальної роботи: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / за ред. Т.В. Семигіної, І.І. Миговича. К.: Академвидав, 2005. 304 с.
2. Горілий А.Г. Історія соціальної роботи в Україні : навч. посіб. / А.Г. Горілий. Тернопіль: Видавництво Астон, 2004. 174 с.
3. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до ХХ ст.) : курс лекцій / В.І. Яровий, П.М. Рудяков, В.П. Шумило та ін. К.: Либідь, 2001. 632 с.
4. Бойко О.Д. Історія України: посіб. К.: Видавничий центр «Академія», 2002. 656 с.
5. Попович Г.М. Історія соціальної роботи в Україні і за рубежом: навч.-метод. посіб. Ужгород: Гражда, 2000. 143 с.
6. Поліщук В.А. Історія соціальної педагогіки та соціальної роботи : курс лекцій. Тернопіль : ТДПУ, 2009. 256 с.